

Energiapuukaupan metsäpään tilastointi käyntiin keväällä 2013

Puumarkkinatyöryhmä 9.3.2012

Jukka Torvelainen

Metla, Metsätilastollinen tietopalvelu, Vantaa

Sisältö

Luotettava energiapuun metsäpään hinta- ja määrätilasto lisää energiapuumarkkinoiden läpinäkyvyyttä ja toimivuutta.

MMM on pyytänyt Metlaa suunnittelemaan ja käynnistämään tilastoinnin mahdollisimman pian.

1. Tilastoinnin lähtökohdat Metlan esiselvityksestä
2. Tavoitteet ja aikataulu
3. Tilastointi edellyttää toimivaa yhteistyötä

Tilastoinnin lähtökohdat Metlan esiselvityksestä

Haastattelu/kysely markkinoiden toimijoille ja asiantuntijoille:

- Energiapuukaupan tilastoinnille iso tarve (95 % vastaajista)
- Osapuolten ja sidosryhmien tietotarpeet täyttävä tilasto:
 - Energiapuun metsäpään määrät ($k\text{-m}^3$) ja kantohinnat ($\text{€}/\text{m}^3$)
 - Energiapuulajeina latvusmassa, kannot, kokopuu, rankapuu
 - Neljännesvuosittain ja hinta-alueittain

Tilastoinnin haasteet:

- Etenkin hintatietojen luovuttaminen arveluttaa ostajia; riittääkö kaikille edes ehdoton luottamuksellisuus ja puolueeton kerääjä?
- Mittauksen ja hinnoittelun käytännöt ja yksiköt vaihtelevat. Ostajien tietojärjestelmiä ja niiden sisältöä ei kartoitettu.

Tavoitteet ja aikataulu (1)

Metsätilastollisen tietopalvelun näkökulmasta:

- Energiapuun markkinaseuranta tilastojen suurin puuttuva pala
 - Hanke järkevä, jos markkinaosapuolet ovat aktiivisesti mukana
 - Tilasto tuotetaan alusta alkaen laadukkaasti (SVT-kriteerit)
 - Tilasto edellyttää uusien aineistonkeruu-, tarkastus-, laskenta- ja raportointijärjestelmien suunnittelua ja toteuttamista
 - Huomioitava uusi puutavaran mittauslaki (voimaan 2013?)
 - **Tehtävä on helpompi, jos hinnoitteluperuste $\text{€}/k\text{-m}^3$ vakiintuu markkinaosapuolten yhteisellä suosituksella tai säädöksellä**
- > Aineistonkeruu onnistuu kattavasti, uusi tilasto kyetään tuottamaan, vakiintuu, koetaan luotettavaksi ja hyödylliseksi

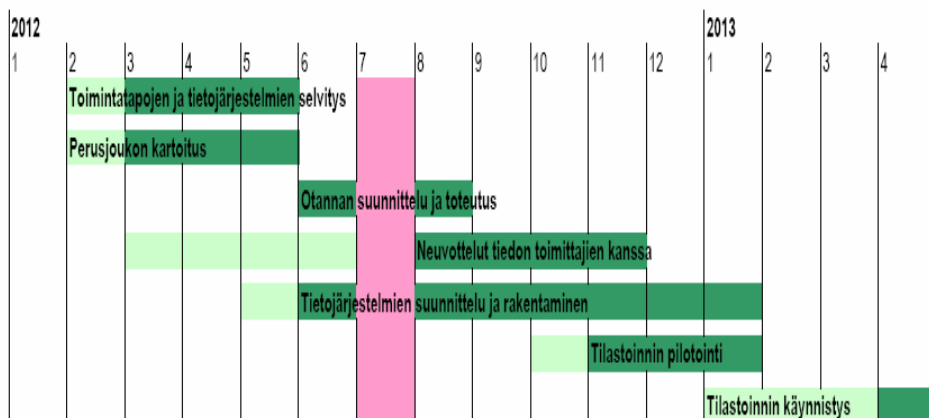
Tavoitteet ja aikataulu (2)

Aikataulu:

- > Hanke käynnistyy helmi-maaliskuussa 2012
- > Alkuvuosi kuluu lisäselvityksiin ja ostajaluettelon kokoamiseen
- > Uusien järjestelmien suunnittelu ja tekeminen alkaa kesällä
- > Tietojen luovutusta koskevat sopimukset syksyllä
- > Järjestelmien testaus ja tilaston pilotointi syksyllä
- > Tilastointi alkaa vuoden 2013 alussa, tiedot maksutta Metinfosta

Varaus/uhka: Jos aineiston kattavuudessa tai laadussa on liikaa puutteita, niin tilastoa ei voida julkaista suunnitellulla tavalla

Tavoitteet ja aikataulu (3)

Tilastointi edellyttää toimivaa yhteistyötä (1)

Tilaston laatija tutustuu paremmin energiapuukaupan käytäntöön, toimijoihin ja tietojärjestelmiin

<-> Ostajista suurimmat ja osa muista, Metsäteollisuus ry, MTK

- Tavoitteena tietojen vaihto ja molemminpuolinen luottamus
- Energiapuukaupan nykyiset käytännöt, uuden lain vaikutukset
- Hinnoittelun, mittauksen ja kaupanteon perusteiden vaihtelu
- Missä hankintaketjun vaiheessa hinnat sekä vastaavat osto- tai korjuumäärät ovat selvillä ja mistä ne tilastoidaan luotettavasti?
- Ostajien tietojärjestelmät ja niiden sisältö
- Tarvittavien yksikkömuunnosten (-> €/m³) määrä ja perusteet

Tilastointi edellyttää toimivaa yhteistyötä (2)

Onko markkinaosapuolilla yhteinen tahtotila tilaston käynnistämiseen?

Mitä muita avainasioita voidaan päättää Puumarkkinatyöryhmässä?

- Voidaanko suositella yhteiseksi hinnoitteluperusteeksi €/k-m³?

Suurimmat ostajat avainasemassa (15-20 hankkii yli 80 % energiapuusta?)

Ovatko ne valmiita tilaston käynnistämiseen ja aineiston luovuttamiseen?

- Yhteistyö perustuu vapaaehtoisuuteen. Valmistelu ja tiedonkeruu (myös säännöllinen, sähköinen, automaattinen) tuo jonkin verran lisätyötä.
- Tilaston aineistonkeruu pyritään käynnistämään Metsäteollisuus ry:n jäsenkunnasta ja muista suurista. Kattavuutta laajennetaan vähitellen.
- Kuinka Metsäteollisuus ry:n jäsenkuntaan liittyvä valmistelu organisoidaan, keskusjärjestön kautta vai bilateraalisesti?

Tilastointi edellyttää toimivaa yhteistyötä (3)

- Tilastoitavien energiapuulajien määrät ja tuettomat hinnat pitäisi saada tietojärjestelmiin mahdollisimman nopeasti vuoden 2012 aikana
- Aineistonkeruu metsätieto- ja puukauppastandardien mukaisesti
- Millainen on Metsäteollisuus ry:n jäsenkunnan nykyinen tiedonkeruu? Tarvitseeko ja voidaanko tehdä muutoksia? Toimitettaisiinko tiedot Metlaan yrityskohtaisina vai aggregoituna?
- Tilaston kattavuuteen vaikuttavat myös tietyt erityiskysymykset:
 - Valtion metsistä myytävä ja toimitettava energiapuu?
 - Yhtiöiden metsien energiapuu (Tornator, Metsämannut, UPM)?
 - Puuta välittävien metsänhoitoyhdistysten hinta- ja määrätiedot?
- Metla aikoo raportoida etenemisestä ja eteen tulevista ongelmista markkinaosapuolille Puumarkkinatyöryhmässä, mm.:
 - Tiedonkeruun käytännön toteutus, yksityiskohdat, aikataulut
 - Tarvittavien yksikkömuunnosten yhteiset perusteet ja vastuutaho

METLA

Metsä Tieto Osaaminen Hyvinvointi

